

עין משפט
גד מצוה

עח:

רבי יוחנן אמר קרוב לה שנינו אפי"ו מאה אמה. וקשה דפ"ק דב"מ (דף י:) קא"ר יוחנן דקטנה יש לה חצר ויש לה ד' אמות וקאמר התם דליף מציאה מגט משמע דבגט לבדי יוחנן אינה מגורשת אלא תוך ד' אמות והכא קאמר אפילו מאה אמה וי"ל דדד' אמות שלה אפילו יכול לשמור כמות מגורשת וחזן לארבע אמות תריך שתהא היא יכולה לשומרו ולא הוא ועוד קשה דרב אשי אית ליה התם דברה"ר לא תקנו ארבע אמות והכא תנן היתה עומדת ברה"ר קרוב לה מגורשת וי"ל דהתם בלפין יכול לשומרו והכא ביכולה לשומרו א"נ י"ל דהכא לאו דוקא נקט רה"ר אלא כסממנא^א או בלדי רה"ר:

טוהא א"א צמחצב. וא"ט ולישני כגון דלא ידעינן הי מינייהו קדים ולכן הוי ספיקא וי"ל דלישנא דמתנא על מחלה לא משמע הכי^ב ולכן מוקי לה בשתי כתי עדים כו'^ג וא"ט וימנא חוקי תרי בחדי תרי ואוקי אימתא בחזקת אשת איש ולא תהא מגורשת כלל וי"ל כיון דספיקא דרבנן היא כדאמרין בפ' ארבעה אחין (יבמות דף לא.) נתנו לה דין מגורשת ואינה מגורשת: **שניהם אין יבואים** זה הוא מחצה ע"ל מחצה. פ"י אין יכולין לשומרו כל אחד לבדו אלא שניהם יחד אצל אס אין יכולין לשומרו כלל פשיטא דאינה מגורשת כלל כל עיקר:

ואת לא תעביד עובדא עד דמטי גט צידה. והיינו דוקא ברה"ר^א אצל בחרטה"י^ב אין תריך שגיגע לידה דלמרא לעיל (טו:) תחיל אידי ומחוד ותפתח ומינה צערון צערך גט כהנ קבלנו מרבנמינו אפי' זרקו לה בתוך חכרה לא משתריא לעלמא עד דמטא גיטא לידה ומיימי מהא דלמרא צירושלמניא^א ט'המחמר שבנעלן עד שימננו לידה ואינה ראה דאיכא למימר דמייירי ברה"ר דבהדיא מסיק לה ט'אקדוב לו וקדוב לה^א ומסתמא לא אמת לאפוקי חכרה: **לגיטין אמרו ואלא דברא אחר.** פ"י בקונטר' משום דבגט נמינה בעל כרחה הו"א נמינה^א והקשה ר"י לר' יהודה דלדבר אחר נמי אמרו לעיל כמי שחמו (דף עה.) דנמינה בעל כרחו הו"א נמינה והאיב דבדבר אחר אשכחן דוכתא דלא הו"א נמינה כגון י"הלוהו בישוב לא יחזיר לו במדבר אצל בגט בכל מקום הו"א נמינה: **א"י הכי מאי למימרא** וא"ט אדרבה תקשי ליה אמאי קרוב ללוה חייב ליה כיון דלמרא זרוק חובי ותפטר קרוב ללוה נמי ליפטר וי"ל דמייירי מסתמא דמפרש לו שזרוק לו למקום שיוכל לשומרו הוא:

טו מחצה ע"ל מחצה שניהם יחדוין. הכא לא שייך לומר המוציא מחצירו עליו הראיה דלפין כאן ספק^א: **אם יבול לנתקו ולהביאו ב'.** נראה דלא מייירי כשהיתה ידה פתוחה ולאחר שנתיק הגט צידה קפלה ידה דא"כ אפילו אין יכול להציאו אאלו אינה מגורשת כיון דבשעת נמינה היה יכול להציאו אאלו ומה שקופלת ידה אח"כ זה אינו עושה דבעל אלא היא והוא ליה כמו טלי גיטין מעל גצי קרקע ואינו גט אלא נראה לר"י^ב דמייירי שכבר היתה ידה קפולה והוא מתב הגט לתוך ידה ואס מתב כל כך בחזקת עד שאינו יכול להציאו אאלו הו"א מגורשת ור"ת מפרש דבידה פתוחה^א איירי שפיר ואס אינו יכול להציאו אאלו היינו כשהגט כבד ואס ימשוך אאלו מינתק המשיחה וזריך ליהר שמהא יד האשה פתוחה עד שיניח כל הגט צידה דאס תקפוך ידה בעוד שהבעל אחוז בראש הגט צידו לא הוי גט דהוי כמו גט צידה ומשיחה צידו ונראה דכשר^א דלא גרע מערק לה חרטה ושלפמו דהוי גט אע"ג דציד הבעל להדק מתניו שלא מטול והמחמיר תנא עליו צרכה: **והא בארבע אמות דידה קא נפיל.** הוה מצי לגשווי דמייירי שהאשה עומדת בחצר ידיה דלית לה ארבע אמות או ברה"ר^א ט"ל לבד אשי דפ"ק דב"מ (דף י:):

ותתגרש מאוירא דארבע אמות. וא"ט והא לא מייטרא כדאמרין בסמוך (עט.) בלוייר גג וי"ל דלוייר ארבע אמות חשיב ליה מייטרא ועומדת על ראש הגג מייירי אפילו חוץ לארבע אמות ולהכי פריך והא לא מייטרא ור"י^א לומר דרבי אלעזר גופיה מספקא ליה אס מה שמיקנו חכמים ארבע אמות מיקנו גס בלוייר ואע"ג דלא מייטרא עשאוהו כמייטרא כמו שעשו ארבע אמות רשותו ואע"פ שאינה רשותו:

המוציא מחבירו לרבה ולר' יוסף. ע"י רשב"א ומתהס"א^א. טו. דהא דקאמר אם אינו יכול להביאו דמגורשת. מוס' כ"ט שס.^א ולא קפצה ולא עשתה שום דבר. מוס' כ"ט שס.^א. ר'. ממלכדי שס חוסף: בדיעבד.

ו לענין זריקת החוב נמי לא קנה שיפטר הלוח עד דמטי ליה לדידה דמלוה ולא לד' אמותיו. גרסי' התם אמר ר"ל משום אבא כהן ברדלי ד' אמות של אדם קנות לו בכל מקום מ"ט תקינו ליה רבנן דלא ליתוי לאינצויי וקפריש גאון בכל מקום דאמרין לאו כל מקום ממש אלא בשדה בעלמא אי נמי בסימטא אי נמי בצירי רה"ר דלא דחיקו בהו רבים אבל ברה"ר דדחיקו רבים אי נמי בשדה חבירו לא קני ליה ד' אמות דידיה: אמר רב חסדא גט בידה ומשיחה בידו אם יכול לנתקו ולהביאו אצלו אינה מגורשת ואם לאו מגורשת מאי טעמא בעינן כריתות וליכא: אמר רבא היתה ידה עשויה כקטפרס וזרקו לה אינה מגורשת פ"י היתה ידה משופעת שאינה יכולה לקבל גיטה: ולקנייה בדי' אמות דידה. דלא נח כגון ששרפתו (כחלה) קודם

הזורק פרק שמיני גיטין

וגט יואל. מאלו לאלו מקלמנו בד' אמות שלה ומקלמנו בד' אמות שלו: והא אגיד גביה. עדיין הגט ברשותו קלת ואפן ונתן צידהי^א בעינן עד שיהא כולו ברשותה: **אמרו קמיה דר' יוחנן.** להאי פירושא דמתני': **משמיה דר' יוחנן הכי.** כדפרשה ר' יוחנן ביכולין לשומרו. רבי יוחנן מבצל הוה ועלה לארץ ישראל: **סניא נמי הכי.** דקורצה דמתני' שמירה היא:

כל שקרוב לה מלו. השתא משמע אע"פ שקרוב לה יותר ממנו ובא כלב ונטלו אינה מגורשת וקשיא לן בזה אמאי אינה מגורשת מכי אמתא לקורצה לדינה איגרשה לה ומאי איכפת לן אס נטלו כלב: כל היכי פטעריה ופויזיל וכי כל הימים צריכה לשומרו: **אלא לאו הכי קאמר.** אע"פ שקרוב לה מלו אס יש הפסק נהר או גבשושית צינה לגט שאילו היה בל כלב ונטלו אינה יכולה לשומרו הימננו אצל הוא יכול לשומרו אינה מגורשת: **כדי שפשוט ופטלנו.** הוא דהויא קורצה דמתני' ואפ"ה אמת לא מעביד עובדא להמירה לינשא: **עד דמטי גט לידה.** גזירה שמא יאמרו על רחוק שהוא קרוב: **הוה עובדא.** שזרקו קרוב לה ומת ואכריכוה חלילה: **לגיטין אמרו.** דמשום קורצה מגורשת: **ולא לדבר אחר.** כגון אס זרק לו חוב קרוב לו ואבד דגט הוא דבעל כרחה קנייה לה הלכך לאלתר הוי גיטא אצל בעלמא לא: **וסופטר.** דהא פטריה אצל זרוק לי חובי סתמא זרוק ושומרו קאמר: **ומשיחה.** חוט שהגט קשור בו ליצי"ל בצע"י: **גט צידה.** שנתינו לה וראש המשיחה עדיין צידו: **קטעפרס.** מדרון. ראשי אכצעומיה מטין לקרקע שלא פשטה ידה וקופה כדרך פושטי יד:

ופרכינן והא כי נפיל לד' אמות דידה נפיל. ומה לי אי אין ידה ראויה לקבל בפשיטתה: **בדלא נת.** לארץ אלא כשנפל ממוך ידה נשרף וקבלה שבה לידה לאו קבלה היא: ופריך וכי לא נח מאי הוי מכי מטא לתוך ארבע אמות שלה מיגרש מאויריהן ומדקאמר אינה מגורשת פשוט דלפין להן לוירי והיא צעיא דרבי אלעזר: **על גב הכהר.** דלוייר שאינו ראוי לגוס לא קני: ^{גמ'}

קמ"ל^א אמר רב חסדא גט בידה ומשיחה בידו יאם יכול לנתקו ולהביאו אצלו אינה מגורשת ואם לאו מגורשת מאי טעמא בעינן כריתות וליכא אמר רב יהודה יהיתה ידה עשויה כקטפרס וזרקו לה אף על פי שהגיע גט לידה אינה מגורשת אמאי הא כי נפיל בארבע אמות דידה קא נפיל בדלא נח ותיגרש מאוירא דארבע אמות תפשוט דבעי רבי אלעזר ארבע אמות שאמרו יש להן אויר או אין להן אויר תפשוט דאין להן אויר ה"ה**א במאי עסקינן בעומדת על גב ההר** דמעיקרא לאיבוד קאי: **מתני'**

נראה דלא מייירי כשהיתה ידה פתוחה ולאחר שנתיק הגט צידה קפלה ידה דא"כ אפילו אין יכול להציאו אאלו אינה מגורשת כיון דבשעת נמינה היה יכול להציאו אאלו ומה שקופלת ידה אח"כ זה אינו עושה דבעל אלא היא והוא ליה כמו טלי גיטין מעל גצי קרקע ואינו גט אלא נראה לר"י^ב דמייירי שכבר היתה ידה קפולה והוא מתב הגט לתוך ידה ואס מתב כל כך בחזקת עד שאינו יכול להציאו אאלו הו"א מגורשת ור"ת מפרש דבידה פתוחה^א איירי שפיר ואס אינו יכול להציאו אאלו היינו כשהגט כבד ואס ימשוך אאלו מינתק המשיחה וזריך ליהר שמהא יד האשה פתוחה עד שיניח כל הגט צידה דאס תקפוך ידה בעוד שהבעל אחוז בראש הגט צידו לא הוי גט דהוי כמו גט צידה ומשיחה צידו ונראה דכשר^א דלא גרע מערק לה חרטה ושלפמו דהוי גט אע"ג דציד הבעל להדק מתניו שלא מטול והמחמיר תנא עליו צרכה: **והא בארבע אמות דידה קא נפיל.** הוה מצי לגשווי דמייירי שהאשה עומדת בחצר ידיה דלית לה ארבע אמות או ברה"ר^א ט"ל לבד אשי דפ"ק דב"מ (דף י:):

ותתגרש מאוירא דארבע אמות. וא"ט והא לא מייטרא כדאמרין בסמוך (עט.) בלוייר גג וי"ל דלוייר ארבע אמות חשיב ליה מייטרא ועומדת על ראש הגג מייירי אפילו חוץ לארבע אמות ולהכי פריך והא לא מייטרא ור"י^א לומר דרבי אלעזר גופיה מספקא ליה אס מה שמיקנו חכמים ארבע אמות מיקנו גס בלוייר ואע"ג דלא מייטרא עשאוהו כמייטרא כמו שעשו ארבע אמות רשותו ואע"פ שאינה רשותו:

המוציא מחבירו לרבה ולר' יוסף. ע"י רשב"א ומתהס"א^א. טו. דהא דקאמר אם אינו יכול להביאו דמגורשת. מוס' כ"ט שס.^א ולא קפצה ולא עשתה שום דבר. מוס' כ"ט שס.^א. ר'. ממלכדי שס חוסף: בדיעבד.

ו לענין זריקת החוב נמי לא קנה שיפטר הלוח עד דמטי ליה לדידה דמלוה ולא לד' אמותיו. גרסי' התם אמר ר"ל משום אבא כהן ברדלי ד' אמות של אדם קנות לו בכל מקום מ"ט תקינו ליה רבנן דלא ליתוי לאינצויי וקפריש גאון בכל מקום דאמרין לאו כל מקום ממש אלא בשדה בעלמא אי נמי בסימטא אי נמי בצירי רה"ר דלא דחיקו רבים אי נמי בשדה חבירו לא קני ליה ד' אמות דידיה: אמר רב חסדא גט בידה ומשיחה בידו אם יכול לנתקו ולהביאו אצלו אינה מגורשת ואם לאו מגורשת מאי טעמא בעינן כריתות וליכא: אמר רבא היתה ידה עשויה כקטפרס וזרקו לה אינה מגורשת פ"י היתה ידה משופעת שאינה יכולה לקבל גיטה: ולקנייה בדי' אמות דידה. דלא נח כגון ששרפתו (כחלה) קודם

מסורת הש"ס

א) יבצמות לא.
ב) נפסיקס פט: חולין מה.
ג) נחסיס ל: א) [תוספתא פ"ו], ד) [בבבסות לו. וס"י ועיין פירושו על מלת שינא בחגיגה טו: על דלוי], ה) [קדושין ה. וס"יג], ו) [לויי צ"ל המלוה כדאי במשנה עמוד א], ז) כ"מ א, ח) [דברים כד. טו] שייך לע"א, ט) עיין ברש"י, יא) [דפרכין ה"ב], יב) צ"ל בחמור, יג) ויכ"ה בצי"ג, יד) אפין קרובל"ג, יו) צ"ק קית, טו) שייך לעיל ע"א במתני', טז) צ"ל לבד ששת,

תורה אור השלם

- ↑ וְהָצֵא מִבֵּיתוֹ וְהִלָּקְהָ וְהִזְקָהּ לְאִישׁ אֲחֵרִי: דברים כד ב

לעזי רש"י

ליצי"ל [לנתי"ל]. חוט (של פשתן).

מוסף רש"י

ידעין חברין בבבלי. רבי יוחנן מבצל סליק. לפרושי כי האי טעמא. לשבח קאמר (וחזין מה). מצי משטה אני בך. שחק היינו בך. (סנהדרין כט.) גט בידה. שנתינו לה. ומשיחה. שקשור בה. בידו אם יכול לנתקו. אס יש כח בלחוט חוט שכול לנתקו לגט ערוד להבילו אלא (כ"ט א.) אינה מגורשת. לאו נמינה היא. בעינן כריתות וליכא. כריתות הבדלה שיהו מונעילס זה מזה והרי אגודיס הס כנוט זה. (סס.)

מוסף תוספות

א.) [ו]כדאשכחן בפק המוכר את הספינה [ב"ב פה צ"א] (רב ושמואל) [נ"י ור"ל] דאמרי תרייהו אפילו ברה"ר ולא פליגי כאן ברה"ר כאן בסימטא [מוס' הלא"ס. ב.] [והאן משום ספק קרוב לה ספק קרוב לו הוא דהויא ספק גורשה לתו שדום מחצה על מחצה. שטי"ק. ג.] דלשון מחצה על מחצה שייך טפי בשתי כיתי עדים (תוס' יבמות שס) [ד]כיון דאיכא עדים דמסייעי לכל חד שפיר מוירי [אצ"ל שפיר קרי'] להו מחצה על מחצה. ר"ן. ועיין מהרש"א. ט. וגזירה דרבנן הוא דגזרי קרוב אטו רחוק. שטי"ק. ו. דליכא למיגזר ולא מייירי. אפילו לבתחילה. ודאי איתא בירושלמי תני ר' אלעזר אפילו הוא קרוב לה מלו ובא כלב ונטלו אינה מגורשת, שמואל כהדא דר"א המחזור שבכולין עד שיתנו לתוך ידה. מוס' הלא"ס. א. משא"כ בשאר קנינים דעלמא, אין אדם יכול להקנות לחבירו בעל כרחו. מוס' רי"ד. ע"ש. ע"ש. ודא אמריס

^[1] נראה דלאי לא בעבור קטן הוא שהרי אלא ענאה וכו' ואין חכמה קונה לה ואעפ"כ היא מתגרשת וכו'